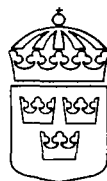

Socialförsäkringsutskottets
betänkande
1989/90:SfU17
Invandring m.m.

1989/90
SfU17

TIONDE HUVUDTITELN

I betänkandet behandlas de i proposition 1989/90:100 bil. 12 (arbetsmarknadsdepartementet) under litt. E Invandring m.m. upptagna anslagen E 1, E 4 och E 6 jämte motioner.

Propositionen

Regeringen (arbetsmarknadsdepartementet) har i proposition 1989/90:100 bil. 12 under litt E Invandring m.m. föreslagit riksdagen att

(E 1) till Statens invandrarverks förvaltningskostnader för budgetåret 1990/91 anvisa ett förslagsanslag på 274 960 000 kr.,

(E 4) till Överföring av flyktingar m.m. för budgetåret 1990/91 anvisa ett förslagsanslag på 12 000 000 kr.,

(E 6) till Statsbidrag till Stiftelsen Invandrartidningen för budgetåret 1990/91 anvisa ett reservationsanslag på 14 412 000 kr.

Motionerna

1989/90:Sf36 av Berit Löfstedt m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en successiv ökning av flyktingkvoten.

1989/90:Sf605 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utökad flyktingkvot.

1989/90:Sf610 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

2. att riksdagen beslutar höja flyktingkvoten med 750 personer till sammanlagt 2 000,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om publicering av praxis.

1989/90:Sf611 av Alexander Chrisopoulos (vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om representation i styrelsen för statens invandrarverk.

1989/90:Sf615 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att flyktingkvoten bör ökas till minst 2 500 personer och att 6,5 milj. kr. anslås för detta ändamål.

1989/90:Sf616 av Ulla-Britt Åbark och Owe Andréasson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ökning av flyktingkvoten till 1 750 genom omfördelning av resurserna inom av regeringen föreslagen budgetram.

1989/90:Sf618 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att flyktingkvoten för den organiserade överföringen av flyktingar till Sverige höjs till 3 000 personer per år.

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att invandrarverket sammanställer och utger en praxissamling i asylärenden.

1989/90:Sf619 av Lars Sundin (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till regler som möjliggör för utländska medborgare som ej är flyktingar att få återflyttningsbidrag enligt vad i motionen anförts.

1989/90:Sf626 av Hans Göran Franck m.fl. (s) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att flyktingkvoten bestäms till 1 750 flyktingar genom omfördelning av resurser inom den av regeringen föreslagna budgetramen i enlighet med vad som i motionen anförts.

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökade ersättningar till flyktingar som frivilligt återvänder till sina hemländer.

1989/90:Sf630 av Kurt Ove Johansson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kompensation för den förlorade tjänstebrevsrätten.

1989/90:Sf632 av Erkki Tammenoksa m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts avseende myndighetsansvar över språkminoritetsfrågorna.

1989/90:Sf636 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen till Statens invandrarverks förvaltningskostnader för budgetåret 1990/91 anslår 25 000 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit.

1989/90:Sf642 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att ett större antal flyktingar från lägren i Turkiet med irakiska kurder tas emot till Sverige inom flyktingkvoten.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:U655.

2. att riksdagen för budgetåret 1990/91 anslår 13 000 000 kr. på anslaget E 4. Överföring av flyktingar m.m.

Utskottet

E 1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader

Statens invandrarverk (SIV) är central förvaltningsmyndighet för invandrar- och medborgarskapsfrågor och huvudman på den statliga sidan för överföring och mottagande av flyktingar och asylsökande. Verket skall bevaka behovet av åtgärder för invandrare och språkliga minoriteter samt ha kontakt med invandrarnas organisationer.

Från anslaget finansieras verkets centrala förvaltning i Norrköping, regionkontoren samt funktionen för tillståndsprovning vid utrednings-slussarna.

I instruktionen för statens invandrarverk — se 2 § förordningen (1988:429) med instruktion för statens invandrarverk, ändrad 1989:564 — anges att verket särskilt skall

1. fullgöra de uppgifter som verket har enligt utlänningslagstiftningen, medborgarskapslagstiftningen eller andra författningar,

2. svara för överföring och mottagande av organiserat uttagna flyktingar samt för mottagande av asylsökande och för dessa ändamål driva eller ha huvudansvaret för förläggningar,

3. medverka till att kommuner erbjuder flyktingar och asylsökande bostad och i övrigt tas emot på ett lämpligt sätt i det svenska samhället,

4. fortlöpande bevaka behovet av åtgärder för att främja invandrades och språkliga minoriteters sociala och kulturella situation i Sverige, uppmärksamma berörda myndigheter på sådana behov samt verka för att vidtagna åtgärder samordnas och att myndigheternas handläggning av ärenden enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen är effektiv,

5. verka för samordning av samhällsinformation till och om invandrare samt svara för sådan samhällsinformation till invandrare som inte ankommer på annan myndighet och för information till allmänheten i invandrarpolitiska frågor,

6. svara för sådan dokumentation om invandrades och språkliga minoriteters sociala och kulturella situation som inte ankommer på annan myndighet,

7. vara kontaktorgan mellan samhället och invandrare, språkliga minoriteter samt deras sammanslutningar,

8. föra register och statistik över utlännningar i landet i den utsträckning det behövs för verksamheten.

Den 1 juli 1989, samtidigt med att en ny utlänningslag trädde i kraft, infördes en ny organisation för invandrarverket och nya rutiner för handläggningen av asylärenden. Den nya organisationen innebär

en regionalisering i syfte att åstadkomma effektivare handläggning av utlänningsärenden och därmed kortare handläggningstider, ett bättre flyktingmottagande och förbättrad samverkan mellan verket, andra berörda myndigheter och kommunerna.

Invandrarverkets centrala organisation omfattar tre huvudenheter för respektive tillstånds- och medborgarskapsfrågor, invandrar- och flyktingfrågor, samt administration och information. Dessutom finns en mindre planeringsavdelning som fungerar som en verksamhetsstab.

Fyra regionkontor svarar för ledningen av förläggningssamarbetet och det direkta samarbetet med kommunerna. Regionkontoren träffar överenskommelser med kommunerna i regionen om flyktingmottagande och samordnar flyktingarnas bosättning i kommunerna. Handläggningen av asylärenden skall normalt ske vid någon av invandrarverkets fyra permanenta utredningsslussar. För denna handläggning svarar en tillståndsbyrå/enhet som ingår i verkets avdelning för tillstånds- och medborgarskapsfrågor.

I motion Sf636 av Lars Werner m.fl. pekar motionärerna på de uppgifter som verket har ålagts och anför att det är en väsentlig skillnad mellan vad verket skall göra och vad som verkligen görs. Enligt motionärerna håller ett långt, mödosamt och tålmodigt uppbyggnadsarbete vad gäller invandrapolitiken på att raseras, samtidigt som alarmerande rapporter talar dels om ökad brottslighet bland invandrarungdomar och utländska medborgare, dels om den ökade andelen invandrarungdomar och andra generationens invandrare bland personer med psykiska och psykosomatiska problem. Motionärerna, som kritiserar de bristande möjligheterna för vanligt folk att komma i kontakt med verket, framhåller att det är ytterst viktigt att förutsättningar skapas som gör det möjligt för verket att bevaka och fullfölja invandrapolitikens praktiska tillämpning. De begär att 25 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit anvisas på detta anslag för att verket skall få bättre möjligheter att klara sina arbetsuppgifter (yrkande 1).

Ovan har redogjorts för invandrarverkets organisation. Organisationen innebär att olika frågor handläggs inom olika enheter och byråer inom verket. Även om verket i det läge som råder med nödvändighet fått koncentrera sina ansträngningar på den del av verksamheten som rör mottagningen av asylsökande och flyktingar, innebär det inte att övriga uppgifter åsidosätts. Motionärernas svepande kritik av verksamheten vid invandrarverket är inte heller närmare underbyggd. Motionen innehåller inga närmare uppgifter om vad den föreslagna anslagsökningen skall användas till, och beloppet överstiger vida vad verket begärt i sin anslagsframställning. Utskottet, som vill erinra om att regeringen har bemyndigande att besluta om de tillfälliga resursförstärkningar som erfordras för handläggning av asylärenden och mottagning av flyktingar och asylsökande och för varje år i efterskott anmäla detta för riksdagen, avstyrker därför bifall till motion Sf636 yrkande 1 och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget E 1.

Frågan om *s.k. gamla invandrare* tas upp i motion Sf632 av Erkki Tammenoksa m.fl. Motionärerna påpekar att det i svensk invandrarpolitik varit en bärande idé att alla myndigheter tar "sitt" ansvar över "sina" invandrarfrågor men att invandrarverket haft en koordinerande och samrådande funktion och handlägger bl.a. stödet till invandrarnas organisationer. Enligt motionärerna finns det dock en motsättning i att verket samtidigt handlägger såväl juridiska och polisiära frågor som invandrarpolicy- eller *s.k. samrådsfrågor*, eftersom det måste antagas att flyktingfrågan även i fortsättningen kommer att ta nära nog alla verkets krafter i anspråk, och att därför ansvaret för invandrarnas framtidsfrågor i Sverige kommer att försummas. Motionärerna anser det ytterst angeläget att språkminoriteternas frågor uppmärksammas på ett bättre sätt och föreslår att verket skall få i uppdrag att komma med förslag om hur dessa skall kunna handhas bättre i fortsättningen. De begär ett tillkännagivande om myndighetsansvaret över språkminoritetsfrågorna i enlighet med det anförda.

Som utskottet ovan anført innebär invandrarverkets organisation att olika enheter och byråer har olika arbetsuppgifter och att frågor om mottagning av asylsökande och flyktingar inte sysselsätter all verkets personal. Principen att varje fackmyndighet inom sitt område har samma ansvar för invandrare som för den övriga befolkningen slogs fast senast i samband med behandlingen av proposition 1985/86:98 om invandrarpolitiken (SfU 20, rskr. 301). Utskottet anser inte att det finns anledning att nu överväga en annan ansvarsfördelning för de frågor som avses i motion Sf632 och avstyrker därför bifall till motionen.

I motion Sf611 av Alexander Chrisopoulos tas frågan om *sammansättningen av invandrarverkets styrelse* upp. I motionen påpekas att vänsterpartiet kommunisterna under en följd av år aktivt arbetat med invandrar- och flyktingfrågor, och motionären anser det vara orimligt att partiet saknas i den partipolitiskt sammansatta styrelsen för invandrarverket. Han anför vidare att samma förutsättningar bör skapas för alla partier att få insyn i verksamheten och kunna ta ansvar för förverkligandet av de beslut som riksdagen fattar på detta område samt begär ett tillkännagivande om att alla riksdagspartier bör vara representerade i invandrarverkets styrelse.

Utskottet behandlade denna fråga senast i sitt av riksdagen godkända betänkande 1988/89:SfU17. Utskottet anförde därvid följande.

I proposition 1986/87:99 om ledning av den statliga förvaltningen, den *s.k. verksledningspropositionen*, behandlades frågor som gäller riksdagens och regeringens insyn i och styrning av de statliga myndigheternas verksamhet. I propositionen angavs bl.a. att regeringen alltid borde vara fri att avgöra en styrelses sammansättning. Därför borde inte heller nomineringsförfarandet regleras. Förfarandet med att regeringen i vissa fall inhämtade förslag från riksdagspartier och intresseorganisationer borde däremot bestå. — Vid konstitutionsutskottets behandling av propositionen angav utskottet (se KU 1986/87:29 s. 32) att en lekmannastyrelses sammansättning måste bestämmas av regeringen från fall till fall med beaktande av de uppgifter som myndigheten i

fråga har. Utskottet förutsatte vidare att det allmänna medborgerliga omdöme som företräds av personer i de folkvalda församlingarna får en stark representation i lekmannastyrelserna.

Socialförsäkringsutskottet ansåg mot bakgrund av det anförda att frågan om sammansättningen av invandrarverkets styrelse får ankomma på regeringen. Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker bifall till motion Sf611.

I två motioner tas frågan om *publicering av praxis i asylärenden* upp. Bengt Westerberg m.fl. begär i motion Sf610 (yrkande 11) ett tillkännagivande om att invandrarverket skall publicera praxis i ärenden om uppehållstillstånd, och Lars Werner m.fl. begär i motion Sf618 (yrkande 8) att verket skall ges i uppdrag att sammanställa och redovisa praxis i asylärenden.

I proposition 1983/84:144 om invandrings- och flyktingpolitiken underströk föredragande statsrådet starkt vikten av att gällande regler, riktlinjer, motivuttalanden och praxis blev föremål för en systematisk dokumentation och spridning. Statsrådets uttalande i denna del föranledde inte något uttalande från riksdagens sida (SfU 1983/84:30). Utskottet har därefter vid flera tillfällen behandlat frågan om praxispublicering. Senast skedde detta i betänkandena 1988/89:SfU19 och SfU22, där utskottet hänvisade till att en decentraliserad handläggning av asylärenden till utredningsslussarna ställer stora krav på att huvudentens ledning ser till att det blir en enhetlig praxis vid alla utredningsslussar och att ändringar i praxis och aktuell länderkunskap sprids till personalen vid utredningsslussarna. Utskottet utgick vidare från att frågan om dokumentation och spridning av praxis utanför invandrarverket skulle bli aktuell inom verket i samband med denna decentralisering samt ansåg att något uttalande från riksdagens sida med anledning av en motion i frågan mot denna bakgrund inte var erforderligt.

Frågan om sammanställning och dokumentering av praxis togs upp vid den offentliga utfrågning om flykting- och invandrapolitiken som utskottet höll den 20 mars 1990. Överdirektör Per-Erik Nilsson, invandrarverket, uppgav därvid att arbetet pågick med att planera och i vissa hänseenden utforma en praxisredovisning. Redovisningen avses omfatta dels asylpraxis, dels övrig tillståndspraxis, dels medborgarskapspraxis. Avsikten är att redovisningen skall bestå av en allmän del med hänvisningar och referenser till förarbeten och annat liknande material samt två delar med prejudicerande avgöranden (praxissamling). Den ena av dessa senare två delar skall innehålla avgöranden rörande juridisk-tekniska frågor — formalia — och den andra länderrelaterade avgöranden i materiella frågor. Arbetet med denna del har påbörjats med en sammanställning av ärenden rörande asylsökande från Iran. Arbetet rörande Iran beräknas vara klart under våren och arbetet rörande andra länder i huvudsak under hösten.

Av den sålunda lämnade redogörelsen framgår att arbetet med en praxissammanställning pågår inom invandrarverket. Utskottet anser

därför att något tillkännagivande med anledning av motionerna inte behövs och avstyrker bifall till motionerna Sf610 yrkande 11 och Sf618 yrkande 8.

E 4. Överföring av flyktingar m.m.

Från anslaget bekostas organiserad överföring till Sverige av flyktingar, bidrag enligt förordningen (1984:890) om bidrag till flyktingars resa från Sverige för bosättning i annat land samt bidrag enligt förordningen (1984:936) om bidrag till flyktingar för kostnader för anhörigas resor till Sverige.

Till anslagsposten för organiserad överföring av flyktingar till Sverige har i propositionen beräknats 6,5 milj. kr. Medelsberäkningen utgår enligt propositionen från en uttagning och överföring av ca 1 250 flyktingar, dvs. samma omfattning som tidigare. I propositionen förutsetts att regeringen därutöver, liksom tidigare, kan besluta om överföring och övriga åtgärder som bedöms nödvändiga.

Sverige har sedan år 1950 haft ett av riksdagen beslutat system för kollektiv överföring av flyktingar genom s.k. *flyktingkvoter*. Sedan år 1973 har denna kvot varit generell (dvs. icke nationalitetsbestämd) och sedan år 1976 har den uppgått till ca 1 250 personer per år. — Kvoten fastställs och används per budgetår. Antalet faktiskt överförda flyktingar varierar från år till år, då uttagningsbeslut inte alltid omedelbart kan följas av utresettillstånd från det land där flyktingen vistas. Under budgetåret 1988/89 överskreds kvoten med ca 200 personer såväl i fråga om antalet faktiskt inresta flyktingar som i fråga om antalet beviljade tillstånd.

Vid sitt beslut om flyktingkvoten för budgetåret 1989/90 angav regeringen att uttagning i första hand borde ske i länder i sydvästra och mellersta Asien, i Syd- och Centralamerika samt i Sydostasien.

Flera motioner gäller flyktingkvotens storlek.

I motion Sf618 av Lars Werner m.fl. begärs att flyktingkvoten skall höjas till 3 000 personer per år (yrkande 2). I motion Sf615 av Inger Schörling m.fl. anförs att flyktingkvoten bör höjas till minst 2 500 personer och att 6,5 milj. kr. bör anslås till ändamålet (yrkande 1). I motion Sf610 av Bengt Westerberg m.fl. begärs att flyktingkvoten höjs till 2 000 personer (yrkande 2) och i motion Sf644 av Sigge Godin m.fl. att riksdagen höjer anslaget med 1 milj. kr. för detta ändamål till sammanlagt 13 milj. kr. (yrkande 2). I motionerna Sf616 av Ulla-Britt Åbark och Owe Andréasson och Sf626 av Hans Göran Franck m.fl. (yrkande 3) begärs tillkännagivanden om att flyktingkvoten bör ökas till 1 750 personer genom en omfördelning av resurserna, och i motion Sf36 (yrkande 1) begär Berit Löfstedt m.fl. ett tillkännagivande om att flyktingkvoten bör kunna höjas successivt och till en början med 500 personer. Slutligen begär Carl Bildt m.fl. i motion Sf605 yrkande 1 ett tillkännagivande om att flyktingkvoten bör kunna höjas.

I motion Sf642 av Lars Werner m.fl. begär motionärerna att ett större antal flyktingar från lägren med irakiska kurder i Turkiet skall tas emot i Sverige inom flyktingkvoten.

Motioner om höjning av flyktingkvoten har behandlats av riksdagen under en följd av år. Vid sin behandling av frågan vid förra årets riksmöte hänvisade utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 1988/89:SfU17 till att regeringen — utöver kvoten om ca 1 250 personer — kunde besluta om överföring och övriga åtgärder som bedömdes nödvändiga under budgetåret och avstyrkte bifall till föreliggande motioner.

Liksom tidigare år förutsätts också i årets budgetproposition att regeringen — utöver den nämnda kvoten om ca 1 250 flyktingar — kan besluta om överföring och övriga åtgärder som bedöms nödvändiga under budgetåret.

Utskottet, som vill erinra om att vid utskottets ovan nämnda utfrågning den totala europeiska flyktingkvoten angavs till 4 000 personer, delar motionärernas uppfattning att det finns anledning att höja flyktingkvoten. Det är emellertid enligt utskottets mening knappast möjligt att nämnvärt höja kvoten i en situation där mottagningsresurserna är hårt ansträngda på grund av tillströmningen av asylsökande och de stora svårigheterna att slussa ut dem som fått tillstånd i samhället. Frågan om en höjning av flyktingkvoten har enligt vad utskottet erfarit ingått som en viktig del i de överväganden som görs inom regeringskansliet inför den översyn av flyktingpolitiken som planeras. Utskottet utgår ifrån att frågan om möjligheten av att höja flyktingkvoten kommer att ingå i översynen och att behovet av en sådan höjning beaktas.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna Sf618 yrkande 2, Sf615 yrkande 1 i denna del, Sf610 yrkande 2, Sf605 yrkande 1, Sf616, Sf626 yrkande 3 och Sf36 yrkande 1.

Utskottet utgår vidare från att frågan om kvotuttagningens inriktning kommer att behandlas inom den nämnda översynen och att därvid även frågan om prioritering av de irakiska kurdflyktingarna i Turkiet kommer att beaktas. Utskottet avstyrker därmed bifall också till motion Sf642.

Till anslagsposten för flyktingars *resor från Sverige för bosättning i annat land* beräknas i propositionen 2,5 milj. kr. och till anslagsposten för bidrag till flyktingar för anhörigas resor till Sverige 3 milj. kr. Bidrag till flyktingars resor från Sverige för bosättning i annat land får lämnas för dels skäligena reskostnader, dels uppehälle under resan och de första dygnet i det nya bosättningslandet samt kostnader för bagage-transport och annat som har samband med resan med högst 1 500 kr. per person, dock sammanlagt högst 7 500 kr. för flyktingen och hans anhöriga. Med flyktingar avses i detta sammanhang även utlänningar som fått uppehållstillstånd av liknande skäl.

Lars Sundin begär i motion Sf619 att inte bara flyktingar utan alla utländska medborgare skall kunna få återflyttningsbidrag.

Enligt förordningen (1984:890) om bidrag till flyktingars resor från Sverige för bosättning i annat land avses med flyktingar utlänningar som har fått uppehållstillstånd i Sverige och som har överförts hit med stöd av ett särskilt regeringsbeslut — kvotflyktingar — samt utlänning-

ar som har fått asyl enligt 3 kap. utlänningslagen eller uppehållstillstånd av humanitära skäl. Bidrag får enligt förordningen också lämnas till make eller maka eller barn under 18 år till en bidragsberättigad flykting och, om det finns särskilda skäl, till andra anhöriga till flyktingen som lever i hushållsgemenskap med denne.

Även om det i enskilda fall kan finnas behov av ekonomiskt stöd för andra invandrare än flyktingar att återvända hem anser utskottet inte att rätten till bidrag för bosättning i annat land bör vidgas på sätt som begärs i motion Sf619. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen.

Hans Göran Franck begär i motion Sf626 (yrkande 7) att ersätningarna till flyktingar som frivilligt återvänder till sina hemländer skall ökas till 1 500 kr. per person och 7 500 kr. per familj och att anslagsposten får uppgå till 3,5 milj. kr.

Nivån på dessa bidrag regleras i den nämnda förordningen. Beloppen höjdes den 1 november 1989 till nuvarande nivå (SFS 1989:783). Enligt utskottets bedömning är motion Sf626 yrkande 7 därigenom tillgodosedd.

Det anförda innebär att utskottet med avstyrkande av bifall till motionerna Sf615 yrkande 1 i denna del och Sf644 yrkande 2 tillstyrker förslaget i propositionen om medelsanvisning till anslaget E 4.

E 6. Statsbidrag till Stiftelsen Invandartidningen

Från anslaget utgår statsbidrag till den stiftelse som ger ut Invandartidningen.

Verksamheten vid Stiftelsen Invandartidningen bedrivs fr.o.m. budgetåret 1988/89 i delvis nya former (prop. 1987/88:110, SfU 24, rskr. 301). Tidningsutgivningen bestäms av stiftelsens stadgar och genom ett avtal med staten. Stiftelsens intäkter kommer huvudsakligen från prenumerationsavgifter men kan också skapas genom försäljning av specialnummer och kommersiella annonser. Underskott täcks med statsbidrag.

I propositionen föreslås att till stiftelsen — efter uppräknig för kostnadsfördyringar — anvisas 14 412 000 kr.

Kurt Ove Johansson anför i motion Sf630 att regeringens förslag till medelsanvisning innebär att stiftelsen inte ges full kompensation för den förlorade tjänstebrevsrätten och att konsekvensen av detta blir att stiftelsen permanent måste minska ambitionen i fråga om utgivningen. Detta står enligt motionären i strid med riksdagens beslut om Invandartidningens verksamhet och motverkar Invandartidningens möjligheter att fullfölja sina uppgifter enligt de av regeringen fastlagda stadgarna. Han begär i motionen ett tillkännagivande om nödvändigheten av att riksdagens intentioner i fråga om Invandartidningen inte motverkas av att stiftelsen Invandartidningen inte får full kompensation för förlorad tjänstebrevsrätt.

Vid sin behandling av en liknande motion för budgetåret 1988/89 uttalade utskottet (1988/89:SfU9) att det då inte var möjligt att förutse om den slopade tjänstebrevsrätten tillsammans med stiftelsens vidgade verksamhet skulle komma att innebära att den då föreslagna medelsan-

visningen var otillräcklig, utan det fick ankomma på regeringen att bedöma om det senare under budgetåret fanns anledning att återkomma till riksdagen i frågan. — Enligt utskottets mening är det viktigt att Invandartidningen har möjlighet att fullgöra sina uppgifter. Utskottet anser emellertid att regeringens bedömning av medelsanvisningen får godtas och avstyrker bifall till motion Sf630.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *anslag till statens invandrarverk*
att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 i denna del och med avslag på motion 1989/90:Sf636 yrkande 1 till *Statens invandrarverks förvaltningskostnader* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 274 960 000 kr.,

res. 1 (vpk)

2. beträffande *språkminoritetsfrågor*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf632,

3. beträffande *invandrarverkets styrelse*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf611,

res. 2 (vpk)

4. beträffande *publicering av praxis*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Sf610 yrkande 11 och 1989/90:Sf618 yrkande 8,

res. 3 (fp, vpk)

5. beträffande *flyktingkvoten*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Sf605 yrkande 1, 1989/90:Sf610 yrkande 2, 1989/90:Sf615 yrkande 1 i denna del, 1989/90:Sf616, 1989/90:Sf618 yrkande 2, 1989/90:Sf626 yrkande 3 och 1989/90:Sf36 yrkande 1,

res. 4 (m, fp, mp)

res. 5 (vpk)

6. beträffande *flyktingkvotens inriktning*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf642,

res. 5 (vpk)

7. beträffande *rätt till flyttningsbidrag*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf619,

8. beträffande *storleken av flyttningsbidrag*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf626 yrkande 7,

9. beträffande *anslag till överföring av flyktingar m.m.*
att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motionerna 1989/90:Sf615 yrkande 1 i denna del och 1989/90:Sf644 yrkande 2 till *Överföring av flyktingar m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 12 000 000 kr.,

res. 6 (m, fp, mp) - villk. 4

10. beträffande *Invandartidningen*
att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motion 1989/90:Sf630 till *Statsbidrag till Stiftelsen Invandartidningen* för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 14 412 000 kr.

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Doris Håvik

Närvarande: Doris Håvik (s), Gullan Lindblad (m), Ulla Johansson (s), Karin Israelsson (c), Lena Öhrsvik (s), Ingegerd Elm (s), Maud Björnemalm (s), Hans Dau (m), Barbro Sandberg (fp), Rune Backlund (c), Christina Pettersson (s), Arne Mellqvist (s), Bertil Persson (m), Maria Leissner (fp), Jan-Olof Ragnarsson (vpk), Kent Carlsson (s) och Krister Skånberg (mp).

Reservationer

1. Anslag till statens invandrarverk (mom. 1)

Jan-Olof Ragnarsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Ovan har" och slutar med "anslaget E 1." bort ha följande lydelse:

I motion Sf636 framhålls att ett långt, mödosamt och tålmodigt uppbyggnadsarbete vad gäller invandrapolitiken håller på att raseras samtidigt som alarmerande rapporter talar dels om ökad brottslighet bland invandrarungdomar och utländska medborgare, dels om en ökad andel invandrarungdomar och andra generationens invandrare bland personer med psykiska och psykosomatiska problem. Detta sammanhänger enligt utskottets uppfattning med att invandrarverket har bristande resurser, som också gör det mycket svårt för vanligt folk att komma i kontakt med verket. Utskottet anser det vara av största betydelse att sådana förutsättningar skapas att verket kan bevaka och fullfölja invandrapolitikens praktiska tillämpning. Utskottet anser därför att anslaget till verkets förvaltningskostnader, såsom anförs i motion Sf636, bör ökas med 25 milj. kr.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *anslag till statens invandrarverk*

att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 i denna del och med bifall till motion 1989/90:Sf636 yrkande 1 till *Statens invandrarverks förvaltningskostnader* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 299 960 000 kr.,

2. Invandrarverkets styrelse (mom. 3)

1989/90:SfU17

Jan-Olof Ragnarsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet behandlade" och på s. 6 slutar med "motion Sf611." bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning är det, såsom anförs i motion Sf611, av stor vikt att samtliga riksdagspartier är representerade i invandrarverkets styrelse. De kan härigenom få insyn i verksamheten och ta ansvar för att av riksdagen fattade beslut följs. Utskottet anser därför att riksdagen bör ge regeringen till känna att alla riksdagspartier bör vara representerade i verkets styrelse.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *invandrarverkets styrelse*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf611 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Publicering av praxis (mom. 4)

Barbro Sandberg (fp), Maria Leissner (fp) och Jan-Olof Ragnarsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Av den" och på s. 7 slutar med "Sf618 yrkande 8." bort ha följande lydelse:

Många av utlänningslagens bestämmelser får sin innebörd genom lagens tolkning i de enskilda fallen. Det är därför av största betydelse att praxis i främst asylärenden redovisas så att möjlighet finns att följa och bedöma tillämpningen av lagen. Enligt utskottets uppfattning är det inte tillräckligt att arbetet med att sammanställa en praxissamling pågår inom invandrarverket. Behovet av en sådan samling underströks redan i proposition 1983/84:144 om invandrings- och flyktingpolitiken och frågan har därefter vid åtskilliga tillfällen tagits upp i riksdagen. Arbetet med denna samling bör därför påskyndas, och regeringen bör se till att så sker.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *publicering av praxis*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Sf610 yrkande 11 och 1989/90:Sf618 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Flyktingkvoten (mom. 5)

Gullan Lindblad (m), Margit Gennser (m), Barbro Sandberg (fp), Bertil Persson (m), Maria Leissner (fp) och Krister Skånberg (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet, som" och slutar med "Sf36 yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Som ett led i en generös flyktingpolitik är det enligt utskottets mening av största betydelse att flyktingkvoten ökas. Som ett första steg

bör kvoten ökas till 2 000 personer. Även om situationen för mottagande av asylsökande och flyktingar för närvarande är ansträngd, anser utskottet att denna ökning är så angelägen att den bör göras redan nu. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *flyktingkvoten*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf610 yrkande 2 och med anledning av motionerna 1989/90:Sf605 yrkande 1, 1989/90:Sf615 yrkande 1 i denna del, 1989/90:Sf616, 1989/90:Sf618 yrkande 2, 1989/90:Sf626 yrkande 3 och 1989/90:Sf36 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Flyktingkvoten och flyktingkvotens inriktning (mom. 5 och 6)

Jan-Olof Ragnarsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet, som" och slutar med "motion Sf642." bort ha följande lydelse:

Flyktingproblemen i världen är i dag mycket stora. Det är de fattiga och underutvecklade länderna i tredje världen som bär den största delen av bördan. Sverige borde enligt utskottets uppfattning kunna föra en mer generös flyktingpolitik. Som ett led i detta anser utskottet att flyktingkvoten, såsom anförs i motion Sf618, bör höjas till 3 000 personer per år.

Inom ramen för flyktingkvoten bör vidare, såsom anförs i motion Sf642, enligt utskottets mening en större andel av de kurdiska flyktingarna från Irak som nu befinner sig i läger i Turkiet kunna tas emot.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *flyktingkvoten*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf618 yrkande 2 och med anledning av motionerna 1989/90:Sf605 yrkande 1, 1989/90:Sf610 yrkande 2, 1989/90:Sf615 yrkande 1 i denna del, 1989/90:Sf616, 1989/90:Sf626 yrkande 3 och 1989/90:Sf36 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *flyktingkvotens inriktning*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf642 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Under förutsättning av bifall till reservation 4

Gullan Lindblad (m), Margit Gennser (m), Barbro Sandberg (fp), Bertil Persson (m), Maria Leissner (fp) och Krister Skånberg (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Det anförda" och slutar med "anslaget E 4." bort ha följande lydelse:

Till följd av den ökning av flyktingkvoten som utskottet ovan förordat bör anslaget till överföring av flyktingar m.m. höjas med 3 milj. kr.

dels att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. beträffande *anslag till överföring av flyktingar m.m.*

att riksdagen med anledning av propositionen i denna del och motionerna 1989/90:Sf615 yrkande 1 i denna del och 1989/90:Sf644 yrkande 2 till *Överföring av flyktingar m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 15 000 000 kr.,

Särskilda yttranden

1. Flyktingkvoten (mom. 5)

Gullan Lindblad, Margit Gennser och Bertil Persson (alla m) anför:

Moderata samlingspartiet har sedan länge förordat att en höjning av flyktingkvoten bör prioriteras framför mottagandet av spontanflyktingar med flyktingliknande skäl. Vi anser att Sverige bör följa FN:s flyktingkonvention med en generös och individuell bedömning även fortsättningsvis och att vår linje med en höjd flyktingkvot därvid bör kunna fullföljas.

2. Flyktingkvoten (mom. 5)

Karin Israelsson och Rune Backlund (båda c) anför:

En höjning av flyktingkvoten är enligt vår uppfattning en mycket angelägen åtgärd. Vi har emellertid i motion Sf39, som behandlas i utskottets betänkande 1989/90:SfU16, begärt att en parlamentariskt sammansatt kommission skall tillsättas med uppgift att utforma en mera långsiktig svensk flykting- och invandrapolitik. Vi anser att frågan om en höjning av flyktingkvoten bör bedömas i ett sådant större sammanhang och har därför inte anledning att nu förorda att kvoten skall höjas omedelbart.

3. Flyktingkvotens inriktning (mom. 6)

1989/90:SfU17

Krister Skånberg (mp) anför:

Jag anser i likhet med motionärerna i motion Sf642 att en större andel av de kurdiska flyktingarna från Irak som nu befinner sig i läger i Turkiet bör kunna tas emot inom ramen för flyktingkvoten. Jag utgår från att så sker och avstår därför från att reservera mig.

